

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนติดตัวตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน

และเครื่องกระสุนปืน พ.ศ. 2490¹

ศศิณี หมานพัฒน์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการพกพาอาวุธปืนติดตัวตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน พ.ศ. 2490 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาและความหมายของอาวุธปืนของคำว่าจำเป็นเร่งด่วน หลักเกณฑ์เงื่อนไขในการขออนุญาตพกพาอาวุธปืนติดตัว ปัจจุบันกระแสนิยมวัตถุในการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ วัฒนธรรม มีการเคลื่อนไหวตลอดเวลาทำให้สังคมในปัจจุบันมีการหลอมน้ำในส่วนของการได้ การเป็นอยู่อาชีพ การแข่งขันทางด้านต่างๆมากมายส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในประเทศและความ เป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคม โดยใช้อาวุธปืนเป็นเครื่องมือในการก่อเหตุก่ออาชญากรรม ซึ่งอาวุธปืนนั้น มนุษย์ได้คิดค้นมาเพื่อใช้ปกป้องตนเองและทรัพย์สิน ในอดีตใช้ในการล่าสัตว์ ปัญหาอาชญากรรมมีอาวุธ ปืนเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดขึ้นโดยมีสถิติอยู่ในระดับสูง³ เมื่อประชาชนมีการขออนุญาตให้มี และให้ใช้อาวุธปืนแล้วนั้นในกรณีที่จะต้องพกพาอาวุธปืนไปในที่ต่างๆเพื่อปกป้องตนเองและทรัพย์สินก็ต้องมี การขออนุญาตให้พกพาอาวุธปืนติดตัวเพื่อใช้ในการดูแลทรัพย์สินหรือป้องกันภัยอันตราย ซึ่งปัจจุบันผู้ ศึกษาเห็นว่าบางขั้นตอนในการดำเนินการเกี่ยวกับอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธ ปืน พ.ศ. 2490 ที่เป็นกฎหมายสำคัญที่รัฐใช้เป็นเครื่องมือควบคุม อาวุธปืนเป็นเวลากว่า 70 ปี แล้ว บทบัญญัติหลายมาตราข้อมที่จะไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ที่ เทคโนโลยีและการกระทำความผิดได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก ทำให้กฎหมายที่บังคับ ใช้ไม่ สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้มีช่องว่างทางกฎหมายในหลายจุดที่ เป็นข้อบกพร่องสมควรได้รับการแก้ไข เหมาะสมสภาพสังคมและยุคสังคมในปัจจุบันจึงจะสามารถบังคับ ใช้กฎหมายนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความปลอดภัยของประชาชนและสังคมต่อไป จากการศึกษาพบ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนติดตัวตาม พระราชบัญญัติอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน พ.ศ. 2490 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จรูญ เล็งวิทย์ และ คณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล และรองศาสตราจารย์จตุพร วงศ์ทองสรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง)คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ สมบัติ อมรวิวัฒน์,นโยบายการควบคุมอาวุธปืนกับความมั่นคงของประเทศเอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัย ป้องกันราชอาณาจักร,2535.หน้า 3 .

ปัญหาในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธ ปืน พ.ศ. 2490

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ทำการศึกษา ปัญหาการพกพาอาวุธปืนติดตัวตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน พ.ศ. 2490 พบว่ายังมีปัญหาอยู่หลายประการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาของการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้นเมื่อพิจารณาในบริบททางกฎหมายทำให้เห็นถึงปัญหาที่เป็นข้อกฎหมายหลายประการสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับข้อยกเว้นความรับผิดชอบพกพาอาวุธปืนกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 8 ทวิวรรคหนึ่ง คือ กรณีมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ ตามมาตรา 8 ทวิวรรคหนึ่งตอนท้าย บัญญัติว่า “เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัว เมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์” จะเห็นได้ว่าเงื่อนไขนี้กำหนดไว้ 2 ประการ กล่าวคือ กรณี จำเป็น ซึ่ง ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่าต้องเป็นอย่างนั้น ต้องทำ ขาดไม่ได้ ดังนั้น จำเป็น จึงหมายถึงกรณีที่ต้องกระทำโดยไม้อาจหลีกเลี่ยงได้ และอีกกรณีคือ “เร่งด่วน” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า รวดเร็วมาก รวดเร็วยิ่ง ดังนั้น เร่งด่วน จึงหมายถึง กรณีที่หากไม่ได้กระทำในเวลานั้นจะก่อให้เกิดผลเสียหายขึ้นในเวลานั้นหรือในเวลาอันใกล้จะถึงอย่างแน่นอน กฎหมายมีปัญหาในกรณีถ้าหากมีโจรมาปล้นทรัพย์สิ้นและจำเลยไม่สามารถปกป้องตนเองและทรัพย์สิ้นได้ เนื่องจากผิดกฎหมายในการพกพาอาวุธปืนเพื่อป้องกันทรัพย์สินของตน ไม่เข้าข่ายเหตุจำเป็นเร่งด่วน และเหตุการณ์นี้อาจทำให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินได้ ควรมีการบัญญัติ นิยามของคำว่า “เหตุจำเป็นและเร่งด่วน” เพิ่มเติมให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งอาจจะต้องมีการรวบรวมแนวคำพิพากษาฎีกามาวิเคราะห์ ให้ได้หลักของกฏหมาย ความหมายของคำว่าเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่มีความชัดเจนและเป็นธรรมแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเสรีภาพในการปกป้องชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อให้ครอบคลุมสิทธิการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย มาตรา 68 แต่ต้องมีให้มีช่องโหว่ของกฎหมายที่เอื้อต่อการกระทำความผิดได้ง่าย โดยได้กำหนดไว้ให้กฏกระทรวงให้เป็นลายลักษณ์ สามารถแบ่งแยกได้ ว่ามีเหตุสมควรเพียงใด เร่งด่วนขนาดไหน หรือจำเป็นอย่างไร เพื่อเป็นบรรทัดฐาน เพื่อกฎหมายการพกพาอาวุธปืนตามมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 นั้น มีความเป็นธรรม มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กฎหมายตามมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง

2. ปัญหาอายุใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนพกพาติดตัว ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 23 (7) ประเทศไทยมีอายุใบอนุญาตหนึ่งปี นับแต่วันออกตามมาตรา 23 (7) แต่มีมาตรการในการต่อใบอนุญาตเหมือนขอขึ้นขอใบอนุญาตใหม่ทุกครั้ง ซึ่งทำให้เพิ่มภาระแก่นายทะเบียนหากเทียบกันแล้วควรปรับเปลี่ยนให้มีอายุของใบอนุญาต 5 ปี นับแต่วันออก แต่ควรมีการทบทวนเรื่องการใช้อาวุธปืน ความรู้เบื้องต้นของการใช้อาวุธปืน ตรวจสอบสภาพจิตใจของผู้ใบอนุญาต ทุกๆ 1 ปี ตามมาตรา 65 หากเป็นผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ต้องห้ามตาม มาตรา 13 รัฐก็ยังสามารถตรวจสอบได้อย่างเช่นเดิม และมาตรา 66 หากภายใน 1 ปี ไม่มาทบทวนและไม่นำอาวุธปืนมาตรวจสอบ ถือได้ว่ารัฐรู้ได้เองว่าผู้ได้รับใบอนุญาตให้พกพาอาวุธปืนอาจจะกลายเป็นผู้ต้องห้ามตาม มาตรา 13 เพื่อรัฐสามารถตรวจสอบและสามารถเข้าถึงอาวุธปืน และผู้ที่ต่อใบอนุญาตมีสภาพจิตใจและสิ่งแวดล้อมที่ดี และยังมีคุณสมบัติพร้อมตามหลักเกณฑ์ที่รัฐตั้งไว้เพื่อความปลอดภัย และถือเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ที่คล้ายกับการต่อใบอนุญาตขับรถยนต์ ที่จะต้องตรวจสอบประวัติ และสภาพจิตใจของผู้ขับขี่เพื่อความปลอดภัยของผู้คนที่ใช้รถใช้ถนน

การพกพาอาวุธปืนติดตัว ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 23 (7) การพกพาอาวุธปืนเพื่อป้องกันตัว บุคคลใดที่จะสามารถพาอาวุธปืนติดตัวได้ต้องเป็นอาวุธปืนที่ชอบด้วยกฎหมายปืนที่มีทะเบียน มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต เช่น ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว ก็ต้องขอใบอนุญาตการพกพาอาวุธปืนเดิมมีอายุนับแต่วันออกใบอนุญาต 1 ปี ควรมีกำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุ 5 ปี นับแต่วันออก และผู้ได้รับใบอนุญาตต้องทำอาวุธปืนเข้ารับการตรวจสอบคุณสมบัติ ทบทวนการใช้อาวุธปืนเป็นประจำทุกปี ทำให้เกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง

3. ปัญหาการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 22 แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 44 ข้อ 5 นั้นให้สั่งพักใช้ใบอนุญาตมีอาวุธปืนติดตัวกำหนดครั้งละ 1 ปี นับแต่วันสั่งในการกระทำผิดกฎหมายของกระทำความผิดกฎหมายของผู้ได้รับอนุญาต ประเทศไทยที่ยังมีการสั่งพักใช้ใบอนุญาตซึ่งกฎหมายมาตรการของประเทศไทยเป็นการลงโทษขั้นแรกโดยยังไม่ถึงขั้นการเพิกถอนแล้วรับอาวุธปืน แต่เมื่อมูลเหตุแห่งการพกพาอาวุธปืนไปโดยเปิดเผย การพกพาอาวุธปืนไปในที่ชุมชนที่มีการจัดให้มีเพื่อนมัสการ การรื่นเริง การมหรสพหรือการอื่นใด หรือแสดงอาวุธปืนเป็นที่หวาดเสียวต่อประชาชนหรือในการทะเลาะวิวาท หรือยิงปืนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ในเมือง หรือชุมชน มูลเหตุดังกล่าวหากผู้มีใบอนุญาตให้มีให้ใช้หรือพกพา ได้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือนายทะเบียนจะปรับเข้าให้เป็นเพิกถอนใบอนุญาต นั้นก็ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจและนายทะเบียน เพราะการสั่งพัก

ใบอนุญาตจะมีอายุ 1 ปี จะมีการเรียกเก็บใบอนุญาตคืนเป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อให้สำนักในการกระทำ ความผิด ซึ่งเป็นเพียงการเรียกใบอนุญาตกลับคืนเท่านั้น แต่ถ้าหาก กระทำผิดซ้ำเป็นครั้งที่ 2 จะสั่งเพิกถอน ใบอนุญาตและริบอาวุธปืน ในประเด็นปัญหานี้ถือได้ว่า ควรแก้ไขการสั่งพักใบอนุญาตให้มีระยะเวลายาวนานกว่านี้ ผู้กระทำความผิดจะได้รู้สึกเกรงกลัวและไม่กล้าที่จะใช้อาวุธปืนในการกระทำความผิด กรณีตัวอย่างที่สั่งพัก ใบอนุญาต 1 ปี ถือได้นานพอสมควรถ้าเทียบกับการกระทำความผิดที่เขาพกอาวุธปืนไปในที่รื้นเรง อาจจะทำให้ ผู้อื่นหวาดกลัว หากแม้แต่นายเอกพกาอาวุธปืนไปแล้วเกิดการทะเลาะวิวาทหรือมีเหตุการณ์ต่างๆ การใช้ อาวุธปืนเป็นทางออกสุดท้าย อาจจะทำให้เกิดความสูญเสียเพราะฉะนั้นแล้ว หากมาตรการลงโทษขั้นแรก คือ การสั่งพักใบอนุญาต ก็ควรสั่งพักเป็นเวลาเพิ่มมากขึ้น

4.ปัญหาความเหมาะสมของบทกำหนดโทษการพกพาอาวุธปืน บทกำหนดโทษของการฝ่าฝืน มาตรา 8 ทวิ มีการแยกระหว่างการพาอาวุธปืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตกับผู้ที่ได้ใบอนุญาตแล้ว ซึ่งโทษของ การพาอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตจะมีโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้ง ปรับ ถ้าแต่ฝ่าฝืนมาตรา 8 ทวิวรรคสองด้วย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี ปรับตั้งแต่หนึ่งพัน บาทถึงหนึ่งหมื่นบาท ทั้งที่การนำอาวุธปืนติดตัวไปนอกเคหสถานเป็นการเสี่ยงต่อการกระทำความผิดและ การเกิดอาชญากรรมมากยิ่งขึ้นกว่าการมีอาวุธปืนไว้ในเคหสถาน จึงน่าจะลงโทษความผิดฐานพาอาวุธปืนหนัก กว่าความผิดมีอาวุธปืน เพื่อลดปัญหาการเกิดอาชญากรรมและการเกรงกลัวต่อบทลงโทษตามกฎหมายของ ประเทศไทย ควรเพิ่มโทษของการฝ่าฝืนการพกพาอาวุธปืนให้หนักกว่า โทษมีอาวุธปืนใน เคหสถาน โดย ไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนตามมาตรา 7 ซึ่งไม่ได้นำอาวุธปืนออกไปยังนอก เคหสถานหรือบ้าน จึงไม่ อาจไปก่อให้เกิดอาชญากรรมหรือประทุษร้ายบุคคลอื่น โดยอาจเพิ่มโทษถึง จากเดิม จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยปรับโทษเพิ่มเป็น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึง ห้าปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เนื่องจากการพกพาอาวุธปืนนั้นเป็น สาเหตุสำคัญในการ ก่อให้เกิดอาชญากรรมภายนอกบ้านหรือเคหสถาน โดยการมีใบอนุญาตในการพกพา แล้วนั้นยังต้องมีการระมัดระวังในการใช้อาวุธปืนมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ พกพาอาวุธปืนไปในที่สาธารณะสถาน นั้น อาจนำไปก่ออาชญากรรม หรือก่อให้เกิดความหวาดหวั่นหวาดกลัวแก่บุคคลอื่น หรืออาจนำไป ประทุษร้ายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจของบุคคลอื่น ดังนั้นจึงควรบัญญัติเพิ่ม โทษการฝ่าฝืนบทบัญญัติเรื่อง การ พกพาอาวุธปืน

เอกสารอ้างอิง

สมบัติ อมรวิวัฒน์,นโยบายการควบคุมอาวุธปืนกับความมั่นคงของประเทศเอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร,2535.หน้า 3 .